

Nuchtere Twent boekt succes met no-nonsense beleid

Iedereen kent hem als schaatser en entertainer. Slechts weinigen weten dat Erik Hulzebosch tevens manager is van de Nefit-ploeg. Een soort meewerkend voorman die als geen ander mensen aan zich weet te binden. ‘De schaatsers uit onze ploeg hebben geen dikke lease-auto en gaan niet drie weken naar Mallorca op trainingskamp.’ Toch weet Hulzebosch zich omringd door de Nederlands kampioen en de Cupwinnaar van afgelopen seizoen. ‘Van geld alleen ga je echt niet harder schaatsen.’

Mirjam Hulsebos

Erik Hulzebosch geniet als marathonschaatser grote bekendheid. Er zijn schaatsers in het peloton die meer wedstrijden winnen, maar er is er geen die zo het boegbeeld van zijn sport vormt als Hulzebosch. Hij heeft zijn bekendheid optimaal uitgebuit en ervoor gezorgd dat het grote publiek ineens wist wat marathonschaatsen was. Dat heeft hem, maar ook zijn sponsor Nefit, geen windeieren gelegd.

Salarisonderhandelingen

Hulzebosch is niet alleen een van de rijders van de Nefit-ploeg. Hij is ook de manager ervan. In feite is hij de enige van de ploeg die rechtstreeks onder contract staat bij de verwarmingsketelfabrikant. De overige schaatsers hebben een contract met Hulzebosch. In theorie kan dat een lastige positie zijn, in de praktijk doen zich echter nooit problemen voor. ‘Ik ben degene die de sponsorvergoeding van de rijders bepaalt. In de meeste andere ploegen hebben de rijders een zaakwaarnemer die onderhandelt

met de sponsor, bij ons gaat dat gewoon rechtstreeks. Ik spreek met onze schaatsers de vergoeding af voor het komende seizoen. Daar valt voor de schaatsers ook nooit zo gek veel over te onderhandelen, dat heb ik van tevoren al bepaald. De onderhandelingsruimte voor de schaatsers zit in zaken als de duur van de zomervakantie.’ Ofwel: de duur van de periode waarin ze in de zomer geen wedstrijden skeeleren en dus zelf op vakantie kunnen gaan. Hulzebosch is verantwoordelijk voor de verdeling van het budget. Hoewel hij zeer tevreden is met het bedrag dat ketelfabrikant Nefit hem ter beschikking stelt, schat hij in dat de meeste andere ploegen zo’n 20 à 30% meer besteden, geld dat vooral naar randzaken gaat. ‘Wij zijn zelfvoorzienend. Wij buigen bijvoorbeeld onze ijzers zelf en hebben daar geen materiaalman voor in dienst. Met een masseur is het net zo: de jongens kunnen gewoon in hun eigen woonplaats naar een masseur. Alleen bij buitenlandse wedstrijden zoals bijvoorbeeld de alternatieve Elfstedentocht op de Weissensee gaat er een

A portrait of Erik Hulzebosch, a man with short brown hair, wearing a blue t-shirt. He is looking slightly to the left of the camera with a slight smile. The background is a blurred green outdoor setting.

‘Ik wil geen zeurzakken in mijn ploeg’

eigen masseur mee. Je kunt al dat soort mensen in dienst nemen, maar daar gaan we echt niet harder van schaatsen.’

Hij ergert zich soms dat sommige andere ploegen door hun enorme uitgavendrang ervoor hebben gezorgd dat veel sponsors de sport de rug toe hebben gekeerd. Er liepen iets te veel managers rond die sponsors op het verkeerde been zetten. Hulzebosch: ‘Het jaar na de laatste Elfstedentocht had niemand een goed contract, niemand kon toen van de sport leven. Twee jaar later reed iedereen ineens in een auto van de sponsor. De sport kwam van het ene in het andere uiterste terecht.’

Teambuilding

Hulzebosch bewandelt liever de gulden middenweg: geef de schaatsers een goede vergoeding en besteedt zo min mogelijk geld aan randzaken. ‘Wij gaan bijvoorbeeld zelden op trainingskamp, zeker niet in de zomer. Je kunt in Nederland donders goed trainen. Nergens in Europa liggen de wegen er zo mooi bij

als in Nederland: je kunt overal prachtig skeelers en fietsen. En gemiddeld genomen is de temperatuur ook goed.’ Met uitzondering van de snikhete dag waarop Focus on Arbo Erik interviewt, maar ook daaraan valt een mouw te passen: vroeg opstaan en zorgen dat je voor tien uur terug bent van je fiets-training.

Waar veel schaatsploegen een trainingskamp aangrijpen als moment voor teambuilding, gelooft Hulzebosch meer in andere methoden. ‘Wij hebben een zeer stabiele ploeg met weinig wisselingen, we kennen elkaar al jaren. De jongens uit onze ploeg kennen elkaar door en door. Het klikt met iedereen goed. Dat legt een sterke basis onder onze samenwerking. En wat belangrijk is: wij gunnen elkaar veel. Ik ben ervan overtuigd dat je met mindere mensen die bereid zijn voor elkaar door het vuur te gaan, meer kunt bereiken dan met sterke rijders die zichzelf de winst net wat meer gunnen dan hun collega.’

Hoe zorgt Hulzebosch ervoor dat de sfeer in zijn

ploeg zo blijft? 'Ik hoef daar niet zo veel aan te sturen. Het is eigenlijk altijd al zo geweest, wij hebben nooit gedonder of kinnesinne. Dat komt denk ik door een goede selectie van rijders. Het is toch soort zoekt soort. Wij zijn allemaal nuchtere jongens zonder poeha. De meesten zijn opgegroeid op het platteland. Dat zorgt voor een bepaalde mentaliteit. Ik wil geen zeurzakken in mijn ploeg.'

En dus heeft hij schaatsers om zich heen verzameld die zelf de discipline opbrengen om 's zomers de vele trainingskilometers op de fiets of skeelers af te leggen. In de weekenden zien ze elkaar bij de skeelerwedstrijden. 'Dat is onze manier van teambuilding. Dat zijn de momenten waarop wij elkaar zien. We wonen te ver uit elkaar om veel samen te trainen. In de winter doen we dat wel één à twee keer in de week, maar in de zomer niet. Dat is alleen maar jammer van de reistijd.'

Ondernemerschap

Dat Nefit rechtstreeks met Hulzebosch zaken wilde doen, is niet gek. Enerzijds heeft hij het ondernemerschap in zich: hij durft risico's te nemen, maar altijd op een verantwoorde manier. En anderzijds is hij goudeerlijk en leidt hij niemand om de tuin. 'Kijk', zegt Hulzebosch, 'zo'n sponsor weet niets van schaatsen. Als ik hem wijsmaak dat we moeten trainen in Calgary om sneller te worden, dan gelooft die dat. Dat is immers wat hij de hele winter op tv hoort zodra hij Studio Sport aanzet. Dat marathonschaatsen een heel andere sport is dan hardrijden, daar staat zo'n sponsor niet bij stil. Voor ons heeft het volstrekt geen zin om op snel ijs te trainen, wij rijden onze wedstrijden op een windigerige baan in Alkmaar waar het ijs al na vijf van de honderd rondjes is aangeslagen. Laat staan wat je aantreft op de Weissensee.'

Voor de Nefit-ploeg dus geen gladde manager, maar een duizendpoot waar lastig een etiket op is te plakken. We spreken Hulzebosch in de zomer, als hij druk bezig is met de voorbereidingen voor de komende winter: pakken regelen, de acht rijders inschrijven, bekijken waar en wanneer de gezamenlijke techniektrainingen worden afgewerkt.

Naast dit regelwerk is hij het commercieel brein achter de ploeg. Hij weet wat zijn marketingwaarde is en buit die optimaal uit. 'Nefit betaalt ons natuurlijk deels voor de resultaten die we behalen, maar ook voor de publiciteit die wij naast het schaatsen weten te halen. Nu sta ik weer met mijn kop in dit blad, en een volgende keer spreek ik een zaal toe met klanten. We hebben de taakverdeling binnen de ploeg zo afgesproken, dat ik het gezicht naar buiten toe ben. Ik vind dat ook leuk om te doen, het moet natuurlijk wel bij je passen. En je moet de discipline hebben

DE ONDERNEMING 'HULZEBOSCH'

Erik Hulzebosch is manager van de Nefit- en de Buderus-ploeg. Het budget dat sponsor Nefit ter beschikking stelt, is afhankelijk van het resultaat en de activiteiten die de schaatsers buiten de ijsbaan voor hun sponsor ondernemen, zoals het spreken op evenementen van Nefit zelf of van klanten. Hulzebosch heeft tien mensen onder contract: naast hem nog drie andere schaatsers in de Nefit-ploeg, vier jonge, talentvolle schaatsers in de Buderus-opleidingsploeg, een ploegleider, arts en fysiotherapeut. Alleen de Nefit-rijders hebben een vergoeding die ze in staat stelt om zich fulltime met schaatsen bezig te houden. De vier Buderus-rijders en de begeleiders hebben daarnaast andere inkomstenbronnen of gaan nog naar school. De fysiotherapeut gaat bijvoorbeeld alleen mee naar buitenlandse wedstrijden en de ploegleider komt buiten de wedstrijden om nauwelijks in actie. De Nefit-ploeg behoort tot de meest succesvolle in het peloton. Afgelopen seizoen was zelfs een topjaar: Cedric Michaud won de KNSB Cup – een klassement van wedstrijden op kunstijs – en Arjan Smit werd Nederlands kampioen.

om het goed te combineren met de trainingen en wedstrijden. Je moet je prioriteiten goed kunnen stellen.'

Hij is ook verantwoordelijk voor innovatie binnen zijn 'bedrijf'. Het materiaal ontwikkelt zich snel. Je moet dat in de gaten blijven houden, maar ook weer niet doorslaan naar 'innoveren om het innoveren'. Hulzebosch: 'Van iedere ontwikkeling moet je je afvragen wat die toevoegt. Neem die oortjes waar je de wielrenners mee ziet rijden. Dat heeft voor ons in wedstrijden op kunstijs geen enkele zin. Op een 400 meter baan heb je elkaar altijd in het zicht en

'We kunnen een materiaalman en masseur aanstellen, maar daar gaan we echt niet harder van schaatsen'

iedere 30 seconden kom je weer langs je ploegrijder die aan de kant van de baan staat. Maar in een Elfstedentocht kan het natuurlijk wel een uitkomst zijn. Als dan een ploegmaat valt, heb je dat misschien niet in de gaten als je zelf op kop aan het sleuren bent. Dan is het handig als een ploegleider

ARBO-OMSTANDIGHEDEN IN HET MARATHONSCHAATSEN

Marathonschaatsen is een geheel andere tak van sport dan langebaanschaatsen. Niet alleen commercieel gezien - de meeste langebaanschaatsers met een sponsorcontract kunnen goed leven van hun sport, terwijl in het marathonschaatsen alleen de toppers zich de luxe kunnen permitteren om fulltime met hun sport bezig te zijn - ook qua sportomstandigheden. Langebaanschaatsers werken het merendeel van hun wedstrijden af in een hal, waar weersinvloeden geen rol spelen en het ijs gedurende lange tijd van goede kwaliteit blijft. Het effect van 'technologische snufjes' zoals haaienvinnenpakken en langere of dunnere ijzers is dan redelijk goed merkbaar.

Marathonschaatsers rijden veel en graag op buitenijs, dat aanslaat en in de loop van de wedstrijd steeds 'trager' wordt. In Nederland is dat meestal kunstijs. Het merendeel van de Nederlandse kunstijsbanen is half overdekt of onoverdekt, zodat wind, regen en sneeuw zorgen voor steeds weer andere omstandigheden. Het vermogen je slag aan te passen aan de kwaliteit van het ijs en de kracht van de wind is dan van doorslaggevend belang.

Zodra het in ons land begint te vriezen, krijgen de marathonschaatsers kriebels in hun buik en dromen ze van natuurijs. Vrijwel iedere winter komt het wel tot een wedstrijd op een natuurijsbaan – wie kent het 'begrip' Veenoord niet? – maar grotere wedstrijden maken we in ons land helaas zelden mee. De laatste Elfstedentocht werd verreden in 1997, toen Erik Hulzebosch tweede werd achter Henk Angenent.

Om toch ieder jaar langere wedstrijden op natuurijs te kunnen schaatsen, trekt het peloton in februari naar de Weissensee in Oostenrijk. Gedurende een week worden daar diverse wedstrijden gereden met als klapstuk een wedstrijd over 200 kilometer, de Alternatieve Elfstedentocht. Hulzebosch heeft bij deze wedstrijd meerdere keren op de hoogste trede gestaan. Dat de omstandigheden op de Weissensee ieder jaar anders zijn, blijkt wel als je de tijden van de winnaars naast elkaar legt. De winnaar van het afgelopen jaar, Bertjan van der Veen, was met een tijd van 5:37:02 maar liefst 36 minuten langzamer dan de winnaar in 2000, Arjan Schreuder.

Het peloton doet ook met enige regelmaat Finland aan, waar in vergelijking met de Weissensee de omstandigheden vaak nog lastiger zijn. De kou is dan de grootste tegenstander. Het belang van kleding is dan ook groot. Waar in het langebaanschaatsen veel te doen is over de luchtweerstand van de pakken, hebben marathonschaatsers vooral baat bij de ontwikkelingen die het comfort van de kleding verhogen: windstoppers, thermokleding en materiaal met een optimale vochtregulering.

De schaatsen van marathonrijders lijken sterk op die van langebaanschaatsers. Grootste verschil is dat het materiaal in de marathon meer te lijden heeft. Toch heeft de Nefit-ploeg geen materiaalman in dienst. De rijders slijpen en buigen hun ijzers zelf. Dat buigen doen ze om in de bochten meer grip te hebben. Voor wedstrijden op natuurijs wordt die kromming dan ook verwijderd.

Waar innovatie en technologie het langebaanschaatsen volledig heeft veranderd en bij tijd en wijle beheerst – overdekte ijsbanen, klapschaatsen, buigen van ijzers, haaienvinnenpakken – profiteert de marathonsport wel mee van de veranderingen, maar zijn ze toch meer bijzaak dan hoofdzaak. Hoe beter de kwaliteit van het ijs, hoe meer de rijders ervan profiteren. Maar op natuurijs gelden andere wetten. Dus wordt de winter van 2006/2007 streng en komt er eindelijk weer een Elfstedentocht, dan wint de schaatser die het hardst en efficiëntst heeft getraind en die in de beste vorm van de dag steekt.

kan doorgeven dat je moet inhouden of moet storen om je ploegmaat de kans te geven om weer terug te komen in de groep.'

Tot slot houdt Hulzebosch zich bezig met zijn positie ten opzichte van de concurrentie. 'Er wordt natuurlijk aan de jongens getrokken, zeker nu wij de KNSB Cupwinnaar en de Nederlands kampioen in ons midden hebben. Ik moet ervoor zorgen dat zij tevreden blijven en niet voor een dubbeltje meer naar de concurrent gaan. Voor de rest kijk ik niet teveel naar anderen. Vroeger liet ik me de kop nog wel eens

gekmaken door wat de concurrentie deed. Nu kijk ik alleen naar onszelf.'

Dat die strategie vruchten afwerpt, heeft hij de afgelopen seizoenen wel bewezen. In zeven jaar tijd heeft de ploeg slechts één keer een minder seizoen gedraaid. Komende winter staat er veel op het spel: er komt een nieuwe competitie die SBS6 live gaat uitzenden. Dit klassement zal door de tv-aandacht belangrijker worden dan de KNSB Cup. De publiciteit is groter dan ooit, en daarmee ook de commerciële belangen. De Nefit-ploeg is er klaar voor. «